

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ	КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В АРТТЕРАПІЇ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
РІВЕНЬ ВИЩ. ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	034 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	ОБОВ'ЯЗКОВА
МОВА ВИКЛАДАННЯ	УКРАЇНСЬКА
КІЛЬКІСТЬ ЄКТС	5/150
НАВЧАЛЬНИЙ РІК	2024–2026
СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	<u>ДЕННА ФОРМА:</u> КОНТАКТНІ ГОДИНИ – (ЛЕКЦІЙНІ – 8 ГОД, ПРАКТИЧНІ – 62 ГОД, МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 10 ГОД, ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕНО 72 ГОД.
ФОРМА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ	<u>ЗАОЧНА ФОРМА:</u> КОНТАКТНІ ГОДИНИ – 16 ЛЕКЦІЙНІ – 2 ГОД, ПРАКТИЧНІ – 4 ГОД, МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 2 ГОД, ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕНО 142 ГОД.
(ГРАФІК ВИВЧЕННЯ)	<u>СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ:</u> ЕКЗАМЕН (3 КУРС, 5 СЕМЕСТР)
Компетентності, яких набуває здобувач при	<u>Інтегральна компетентність:</u> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в культурології, що передбачає застосування певних теорій

вивченні
дисципліни
відповідно до
освітньої
програми:

та методів культурології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність працювати автономно в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 11. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати знання культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Програмні
результати
навчання

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Демонструвати навички критичного мислення, викладати у зрозумілій спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

ПРН2. Уміти аналізувати, коментувати, узагальнювати, використовувати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з визначеним призначенням на основі стандартних методик.

ПРН4. Знати теоретичні підходи до визначення культури, усвідомлення її проявів та форм існування.

ПРН5. Уміти збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів із застосуванням методів критичного аналізу джерел.

ПРН6. Уміти виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН7. Виявляти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, визначати їх специфічні риси та характеристики.

ПРН8. Інтерпретувати культурні тексти (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей за певною методикою та у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

ПРН10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики

на основі комплексного аналізу.

ПРН11. Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за певними критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

ПРН12. Забезпечувати організаційні та управлінські рішення у сфері культури використовуючи нормативні документи.

ПРН13. Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням стандартних процедур та у відповідності до визначених мети та завдань.

ПРН14. Презентувати знання про культуру відповідно до специфіки різних сфер суспільної діяльності (освітньої, просвітницької, політичної, громадської, екологічної, моральної тощо).

ПРН15. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з представниками інших професій та нефаківцями.

ПРН16. Спілкуватися усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.

ПРН17. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

ПРН18. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів з теоретичними концепціями «Культурних практик в арт-терапії»; забезпечення їх теоретичною і практичною підготовкою до виконання функціональних обов'язків культуролога; гармонізація розвитку здобувачів вищої освіти через формування у них здатності до самовираження та самопізнання, навичок розв'язання міжособистісних та внутрішньоособистісних конфліктів, розвиток навичок використання різноманітних культурних практик з арт-терапії у своїй професійній діяльності; сформулювати потребу дотримуватись *академічної доброчесності* (за ст. 42 Закону України «Про освіту» для здобувачів освіти, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, а також завдань поточного та семестрового контролю) (відповідно до робочої програми).

Анотація.

Зміст дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК В АРТ-ТЕРАПІЇ

Тема 1.1. Предмет, завдання, методи, напрями культурних

практик в арт-терапії. Діагностичний та культурологічний потенціал арт-терапії (8 год)

Тема 1.2. Робота з художніми образами та метафорами. Соціокультурний тренінг з формування етнічної ідентичності молоді з використанням арт-технологій (8 год)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ РОБОТИ З ЕМОЦІЯМИ ТА ПОЧУТТЯМИ ДІТЕЙ ТА ДОРΟΣЛИХ

Тема 2.1. Арт-терапевтичні техніки із зняття стресу. Культурні практики роботи з емоціями та почуттями клієнтів (8 год)

Тема 2.2. Казкотерапія як засіб зняття стресу у дітей та дорослих. Пісочна арт-терапія (6 год)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 3

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ МУЗИКОТЕРАПІЇ ТА БІБЛІОТЕРАПІЇ. ВІЗУАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ В КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИКАХ АРТ-ТЕРАПІЇ

Тема 3.1. Музикотерапія як культурна практика та лікувально-виховний метод. Рецептивна музикотерапія (6 год.)

Тема 3.2. Візуальна грамотність в культурних практиках арт-терапії. Бібліотерапія (8 год.)

МОДУЛЬ 4

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ З ТАНЦЮВАЛЬНОЇ АРТ-ТЕРАПІЇ ТА ДРАМАТЕРАПІЇ

Тема 4.1. Теоретичні засади хореографічної арт-терапії та культурний вплив на формування особистості студента. Арт-терапія у практиці джаз-танцю (8 год)

Тема 4.2. Арт-терапевтичні та культурні практики з використанням кінезіологічних вправ. Культурні практики з драматерапії (6 год)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 5.

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ З ТАНЦЮВАЛЬНОЇ АРТТЕРАПІЇ ТА ДРАМАТЕРАПІЇ

Тема 5.1. Теоретичні засади хореографічної арттерапії та культурний вплив на формування особистості студента. Арттерапія у практиці джазтанцю.

Тема 5.2. Арттерапевтичні та культурні практики з використанням кінезіологічних вправ. Культурні практики з драматерапії.

Модульний контроль

<p style="text-align: center;"><i>Система оцінювання</i></p>	<p>Методи оцінювання: усне опитування, тестові завдання, відстеження індивідуальних досягнень/активність в аудиторній роботі, вербальне оцінювання.</p> <p>Форми оцінювання: Оцінювання роботи під час практичних занять – 2 бали (від 0 до 2 балів за кожне практичне).</p> <p>2. Модульний контроль – 2 балів (від 0 до 2 балів за кожен модуль).</p> <p>3. Екзамен – 24 бали.</p> <p>Шкала оцінювання: За національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Академічна доброчесність</i></p>	<p>Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Рекомендовані джерела:</i></p>	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гавеля О.М. Культурні цінності обдарованої особистості: інтеріоризація в контексті сучасного українського суспільства : Монографія. Київ : НАКККіМ, 2014. 352 с. 2. Гавеля О.М. Феномен обдарованої особистості як творця культурних цінностей: Монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 415 с. 3. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Кроскультурне дослідження вибору культурних цінностей молодим поколінням України. <i>Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference</i> (Vol. 4), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform. С. 78-83. 4. Гавеля О. М. Групова арт-терапія: культурні практики та арт-терапевтичні техніки роботи з груповими процесами та тимблдингом. <i>У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф.</i> (Київ, 2–3 лютого 2023 р.) / упоряд. В. П. Дячук. Київ : НАКККіМ, 2023.С. 228-231. 5. Дениско П. Інсайт. Візуальні й мультимодальні

метафори в живописі, скульптурі, кіно та інших візуальних мистецтвах. Полтава: ФОП Говоров С. В., 2021. 248 с.

6. Зеленська К.О. Персоніфікована програма корекції постстресових розладів у різних категорій осіб, які пережили бойові дії (комбатантів та волонтерів). *Український вісник психоневрології*. Науково-практичний медичний журнал. Т. 29. Вип. 4. 2021. С.27-29.

7. Квітка Н. Методичний посібник з музикотерапії для дітей дошкільного віку зі складними порушеннями психофізичного розвитку. Київ, 2013. 82 с.

8. Кідалова, К.С. Психологічні особливості самоствавлення особистості: аналіз концепцій та підходів. *Український психологічний журнал*. № 2(8). 2018. С. 48–58.

9. Кінезіологія танцю та техніко-естетичних видів спорту. II частина : навчально-методичний посібник / упоряд. О. А. Плахотнюк. Львів : СПОЛОМ, 2018. 301 с.

10. Кінезіологія танцю. Колективна монографія За заг. ред. О. А. Плахотнюка. Львів : СПОЛОМ, 2020. 244 с.

11. Магдисюк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 152 с.

12. Орленко І. Психологічні аспекти впливу арт-терапії на позитивні зміни самоствавлення у жінок. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ, 2022. С. 72-83.

13. Ткаченко О. 10 підходів до колажування, що зможуть вас надихнути. 11 БЕРЕЗНЯ, 2021 Інтернет-ресурс : <https://telegraf.design/10-pidhodiv-do-kolazhuvannya-shho-zmozhut-vas-nadyhnuty/>

Допоміжна

14. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Інтереси та пріоритети обдарованої особистості в галузі мистецтва: кроскультурне дослідження // Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3). Boston, February 26, 2021. Boston-Vinnytsia: Primedia e Launch&European Scientific Platform, 2021. С. 144-148.

15. Берн Е. «Ігри, у які грають люди. Світовий бестселер із психології стосунків»: Клуб Сімейного Дозвілля; Харків; 2016.

16. Гавеля О. М., Драч Т. Л. Розвиток пластичних

здібностей дітей-аутистів засобами танцю модерн в умовах сучасних культурно-мистецьких практик. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2021. Вип. 39. С. 59-63.

17. Гельбак А. Музикотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2019. 49 с.

18. Простір арт-терапії: мінливість і стабільність – пошуки балансу : матеріали XVI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Харків, 15–17 лютого 2019 р.) / [за наук. ред. А. П. Чуприкова, Л. А. Найдьонової, О. Л. Вознесенської, О. М. Скнар]. Харків : СПД ФО Степанов В. В., 2019. 172 с.

19. Простір арттерапії: творчість як задзеркалля реальності : матеріали XVII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 27–29 лютого 2020 р.) / [за наук. ред. Л. А. Найдьонової, О. Л. Вознесенської, О. М. Скнар]. Київ : ФОП Назаренко Т. В, 2020. 204 с.

20. Havelia O.M. Expert evaluation of the condition and prospects for the development of a gifted person in the context of artistic culture of Ukraine. *European Journal of Humanities and Social Sciences*. № 6 2019. Vienna : Premier Publishing.

21. Opening minds & educating hearts. 2024. https://www.mindwithheart.org/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2N2

22. Collage for Self-Discovery Kindle Edition. 2024. <https://www.amazon.com/Collage-Self-Discovery-Shelley-Klammer-ebook/dp/B0BNHTCY1X>

Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення: Ноутбук або комп'ютер з мікрофоном, колонками та веб-камерою, мережа Інтернет

Програмне забезпечення для виконання практичних завдань: Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint)

Аудиторні, семінарські та практичні заняття офлайн: м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, аудиторія 223

Дистанційні/змішані заняття на платформі Classroom (Google). Доступ до освітнього онлайн середовища відбувається виключно через особистий обліковий запис здобувача НАКККіМ, який закінчується @dakkkim.edu.ua
Освітнє онлайн середовище доступне здобувачу від першого дня початку навчального семестру до завершення заліково-

	<p>екзаменаційної сесії.</p> <p>Доступ до освітнього онлайн середовища за https://classroom.google.com/c/NzQ5ODIwNzcyMTU2</p>
<i>Гарант ОПП</i>	<p>Освітньо-професійна програма «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»</p> <p>Гарант ОПП Гавеля Оксана Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка професорка кафедри психології та гуманітарних наук</p> <p>https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/in_prakt_kulturolohii/kaf_kreat_ind/bakalavr/OPP_034_Kulturolohii_bak_modern.pdf</p>
<i>Розробник РП навчальної дисципліни</i>	<p>Оксана Миколаївна ГАВЕЛЯ Кандидатка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри психології та гуманітарних дисциплін</p>
<i>Зворотній зв'язок</i>	<p>Зауваження, пропозиції та рекомендації до навчальної дисципліни можна подати через Google form</p>
<i>Кафедра</i>	<p>Тел. кафедра психології та гуманітарних дисциплін: +38 (044) 288-80-46</p> <p>Адреса: м. Київ, 01015, вул. Лаврська, 9, корпус 11, каб. 106.</p> <p>Е-mail кафедри: languages@nakkkim.edu.ua</p> <p>Посилання на сторінку кафедри на сайті Академії https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyj-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsyplin</p>

Викладач дисципліни

Самоаналіз відповідності показникам діяльності науково-педагогічного працівника О.М. Гавелі за посиланням

<https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovyj-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsyplin/profesorsko-vikladatskij-sklad-kafedri/havelya-oksana-mykolayivna-2>

**Оксана Миколаївна
ГАВЕЛІЯ**

професор кафедри психології та
гуманітарних дисциплін, кандидат
педагогічних наук (1997), доцент (2004).

E-mail: ogavelia@dakkkim.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7871-6813>